

PERCEPȚIA TINERILOR ASUPRA UNIUNII EUROPENE. VIZIUNI ȘI PERSPECTIVE

YOUNG PEOPLE'S PERCEPTION OF THE EUROPEAN UNION. VISIONS AND PERSPECTIVES

[https://doi.org/10.52327/1813-8489.2021.1\(109\).15](https://doi.org/10.52327/1813-8489.2021.1(109).15)

CZU: [159.937:061.1EU]-053.6

Flavia Alexandra MĂRGINEAN,
masterand, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

SUMMARY

In today's society, young people's perception of the European Union is essential, especially in the context in which it faces various crises. In this context, the perception of young people and the level of their trust in the European Union is a very important basis for its future. In this sense, the research methods used to find out young people's perception of the European Union included the online questionnaire and the focus group, finding out young people's level of confidence in the EU, but also their visions and perceptions on the EU and its future. What is certain is that the way young people perceive the European Union is vital for its harmonious development and for the perpetuation of European values by the young generation.

Keywords: European Union, young people, perception, visions, trust, future, European citizen.

REZUMAT

În societatea actuală, percepția tinerilor despre Uniunea Europeană este foarte importantă, mai ales în contextul în care aceasta se confruntă cu diferite crize. În acest context, percepția tinerilor și modul în care aceștia au încredere în Uniunea Europeană reprezintă o bază foarte importantă pentru viitorul UE. În acest sens, metodele folosite pentru a afla percepția tinerilor despre Uniunea Europeană au fost chestionarul online și focus-grupul, aflându-se gradul de încredere pe care tinerii îl au în UE, dar și viziunile și percepțiile acestora despre UE și viitorul acesteia. Cert este că modul în care tinerii percep Uniunea Europeană este vital pentru dezvoltarea armonioasă a acesteia și perpetuarea valorilor europene de către tânăra generație.

Cuvinte-cheie: Uniunea Europeană, tineri, percepție, viziuni, încredere, viitor, cetățean european.

Introducere. Uniunea Europeană reprezintă, probabil, cel mai important proiect care a avut loc pe continentul european. Nu a fost ușor momentul apariției acestui

proiect european, iar vicisitudinile nu au încetat să apară dar Uniunea Europeană „a supraviețuit și s-a adaptat”.¹ Nu putem să nu constatăm faptul că existența Uniunii

¹ Jigla, George „Știm despre ce vorbim? O perspectivă teoretică asupra populismului”, Științe politice, 2010, p. 60. În: (https://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/55301272/Partide_si_personalitati_populiste_c1.pdf?response-content-disposition=inline%3B%20filename%3DPartide_si_personalitati_populiste_in_Ro.pdf&X-Amz-Algorithm=AWS4-HMAC-SHA256&X-Amz-Credential=AKIAIWOWYYGZ2Y53UL3A%2F20191023%2Fus-east-1%2Fs3%2Faws4_request&X-Amz-Date=20191023T100831Z&X-Amz-Expires=3600&X-Amz-SignedHeaders=host&X-Amz-Signature=6ea5383b944553403221380395093793cd6cd18b61b1ccb8063788e94456e44f#page=53), accesat în 23.10.2019.

Europene are foarte multe aspecte benefice, pozitive pentru tinerii din țara noastră, iar acest proiect „a influențat și influențează profund societatea românească actuală”.² În acest sens, este vitală percepția tinerilor asupra proiectului european, mai ales dacă acesta are implicații directe asupra lor, dacă aceștia cunosc posibilitățile oferite de proiectul european care implică „zone cu potențial deosebit, oportunități”³ care trebuie fructificate de către tineri. Nu puține au fost momentele în istorie, când, anumite date au fost marcante pentru înfăptuirea și realizarea Uniunii Europene, iar „prin multe aspecte, 1945 poate fi numit anul Europei”.⁴ Istoria ne demonstrează faptul că Uniunea Europeană a trecut prin momente dificile, iar „istoria politică a Europei după 1945 a început cu constatarea acestui declin al continentului și cu înțelegerea faptului că era nevoie să fie „reinventat viitorul”.⁵ Astfel, misiunea Uniunii Europene nu este una ușoară, mai ales că este pusă la încercare într-un mod constant, iar „în 1957, cele șase state membre ale CECO au semnat Tratatul de la Roma, lărgind misiunea lor pentru a include crearea unei noi Comunități Economice Europene”.⁶ Uniunea Europeană pune, de asemenea, un accent crescut asupra principalelor teme care interesează cetățenii europeni, iar „noua agendă europeană extinde ideea drepturilor universale”,⁷ fapt care aduce

Uniunii Europene un mare plus de imagi-ne. Totodată, pentru buna funcționare și perpetuare, pentru „a pregăti viitorul, Uniunea a înțeles că trebuie să se raporteze la realizările sale, să continue să promoveze valori fundamentale ca solidaritatea și dreptatea”.⁸ Uniunea Europeană nu poate funcționa eficient dacă nu pune accentul pe valorile fundamentale. De asemenea, este adevărat faptul că deși Uniunea Europeană are parte de schimbări și încercări noi și din ce în ce mai dificile, ea trebuie să se adapteze constant, făcând o comparație elocventă, deoarece „instituțiile politice ca și Uniunea Europeană nu sunt statice, ele se schimbă și se adaptează continuu”.⁹ Totodată, calitatea de stat membru al Uniunii Europene reprezintă un privilegiu pentru majoritatea statelor, iar „criteriile de convergență pentru aderarea la Euro-sunt prevăzute în Tratatul de la Maastricht și nu vor fi modificate curând”.¹⁰ De aceea, pentru o funcționare optimă, Uniunea Europeană are nevoie de o coerență și constanță care să ajute la perpetuarea acestui proiect, iar „astăzi este o axiomă că Uniunea Europeană are nevoie de un leadership puternic și înzestrat cu o capacitate de negociere internă și globală”.¹¹ Proiectul european nu este unul simplu, ci din contră, foarte complex și foarte dificil deoarece implică și partea de consultare, iar „procesul de consultare a grupurilor europene

2 Anghel, Remus Gabriel, Horvath, Istvan „Sociologia migrației. Teorii și studii de caz românești”, Ed. Polirom, Iași, 2009, p. 13 (https://www.researchgate.net/profile/Remus_Anghel/publication/261707753_Sociologia_Migratiei_Teorii_si_Studii_de_Caz_Romanesti/links/57aae23c08ae0932c970b220/Sociologia-Migratiei-Teorii-si-Studii-de-Caz-Romanesti.pdf) accesat în 23.10.2019.

3 Hințea, Emilian, Călin „Cum se construiește profilul strategic al unei comunități”, Revista Transilvană de Științe Administrative, 2 (37), 2015, p. 108 (file:///C:/Users/Flavia/Downloads/513-1017-1-SM.pdf) accesat în 23.10.2019.

4 Păun, Adrian, Ciprian, Păun, Nicolae „Istoria construcției europene. De la Tratatul de la Roma la Tratatul de la Nisa”, vol. 1, Ed. Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2010, p. 21.

5 Ibidem., p. 22.

6 Rifkin, Jeremy „Visul European. Despre cum pe tăcute, Europa va pune în umbră „visul american”, trad. de Dan Golopenița, Ed. Polirom, Iași, 2006, p. 169.

7 Ibidem., p. 284.

8 Ciceo, Georgiana, Păun Ciprian Adrian, Păun Nicolae „Europa unită, europa noastră”, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003, p. 253.

9 Ibidem., p. 210.

10 Pușcaș, Vasile „Uniunea Europeană. State-Piețe-Cetățeni”, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2011, p. 68.

11 Ibidem., p. 322.

prezintă atât avantaje cât și dezavantaje”.¹² De aceea, necesitatea perpetuării proiectului european este una absolut necesară mai ales că „nu putem asigura dezvoltarea economică a Europei fără uniunea sa politică”.¹³ Din anumite raționamente, proiectul poate să aibă nevoie de o schimbare într-o anumită măsură, pentru a se putea adapta la cerințele viitorului iar „această importantă schimbare de optică se întrevide foarte clar”¹⁴ fiind una necesară pe viitor. Este adevărat faptul că Uniunea Europeană nu este perfectă, urmărindu-și obiectivele pentru care militează, dar „nu doar statele membre, dar și regiunile, instituțiile publice, companiile europene caută să-și realizeze interesele”,¹⁵ fiind de înțeles că proiectul european nu este unul perfect, dar care se dorește a fi un proiect bine realizat, indiferent de interese și obiective. Totodată „și în plan european, criticile s-au înmulțit”,¹⁶ fapt care trebuie să atragă atenția reprezentanților Uniunii Europene cu privire la anumite aspecte. Dar chiar și așa, chiar dacă proiectul european nu este unul perfect, el rămâne totuși ca fiind unul absolut necesar deoarece „cele două războaie mondiale din prima jumătate a secolului trecut, au convins cetățenii și liderii europeni să susțină o construcție a Europei”.¹⁷ Totodată, în cadrul Uniunii Europene, partea economică este de o importanță vitală deoarece „Uniunea dispune de importante mijloace pentru a aloca resurse economi-

ce”,¹⁸ iar acest fapt responsabilizează Uniunea pentru stabilirea economică a statelor membre. Este evident pentru că pentru o bună cooperare și colaborare între statele membre la nivelul Uniunii Europene este nevoie de o armonie și un echilibru politic, iar „un șir de evenimente politico-militare și diplomatice a impus, după un secol de confruntări între principalele state occidentale, un nou principiu în relațiile interstatale europene-principiul echilibrului politic”.¹⁹ De aceea, în cadrul Uniunii Europene, echilibrul rămâne un factor esențial pentru buna perpetuare a proiectului european. De-a lungul existenței sale, Uniunea Europeană s-a confruntat cu multe situații dificile care au pus sub semnul întrebării rezistența Uniunii Europene, iar „consolidarea Uniunii are în vedere tocmai acest fapt, al posibilităților de a pune și rezolva probleme de amplitudine europeană”.²⁰ Nu este ușoară misiunea Uniunii de a ține unite statele din cadrul acesteia, dar „Europa sub semnul „unității în diversitate” este un concept ce asumă tot mai multe valențe și dileme”.²¹ De aceea, dorința statelor de a continua proiectul european trebuie să fie mult mai puternică decât problemele sau vicisitudinile care apar pe parcurs deoarece din calitatea de stat membru al Uniunii Europene au câștigat și cetățenii statelor membre deoarece „noțiunea de cetățenie europeană e, așadar, un status acordat persoanelor care fac parte din „comunitate”.²²

12 Sidjanski Dusan „Viitorul Federalist al Europei. Comunitatea Europeană de la origini la Tratatul de la Lisabona”, trad. de Daniela Păpan și Raluca Brad, Ed. Polirom, Iași, 2010, p. 174.

13 Ibidem., p. 137.

14 Platon Alexandru Forin „Corpul politic în cultura europeană. Din evul mediu până în epoca modernă”, Ed. Polirom, Iași, 2010, p. 174.

15 Pușcaș, Vasile „Europa în criză”, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2011, p. 26.

16 Ibidem., p. 29.

17 Ibidem., p. 50.

18 Varela, Diego „Guvernarea Uniunii Europene”, Ed. Institutul European, Iași, 2008, p. 15.

19 Tătar, Octavian „Europa de la antichitate de la renaștere”, ed. Mega, Cluj-Napoca, 2009, p. 204.

20 Ed. Flore Pop, Sergiu, Gherghina „Uniunea Europeană după 50 de ani. Între entuziasmul extinderii și aprofundarea integrării”, ed. Argument, Cluj-Napoca, p. 29.

21 Ibidem., p. 78.

22 Ibidem., p. 79.

În acest context, este esențială percepția tinerilor cu privire la Uniunea Europeană, la avantajele de a fi cetățean european, dar și a tuturor posibilităților de care dispun tinerii cu ocazia existenței proiectului european. În acest sens, este fundamentală opinia tuturor cu privire la Uniunea Europeană. Este vitală părerea acestora despre viitorul Uniunii Europene deoarece tinerii sunt cei care sunt afectați cel mai mult de deciziile Uniunii Europene, mai ales dacă aceștia doresc să studieze în Europa, să lucreze în statele membre ale Uniunii Europene sau dacă doresc să beneficieze de toate proiectele puse la dispoziție de aceasta. În acest sens, este crucială percepția tinerilor despre Uniunea Europeană, dar și ideile și viziunile acestora cu privire la proiectul european. Totodată, un rol major care influențează percepția tinerilor asupra Uniunii Europene este educația, iar „adecvarea programelor educaționale la acest obiectiv major al integrării europene”²³ este absolut fundamental, educația rămânând unul dintre pilonii cei mai importanți pentru ajutarea tinerilor în conturarea unei percepții asupra Uniunii Europene. În acest sens, Uniunea Europeană are un rol major în dezvoltarea armonioasă a societății, iar modul în care tinerii percep acest proiect foarte important este de o importanță majoră, mai ales că „Uniunea Europeană, deși a început sub auspiciile clare ale unei colaborări economice, se manifestă astăzi ca o realitate multidimensională, dinamică, cu efecte pregnante în plan politic, social, cultural”²⁴ fapt care trebuie să aducă în rândul tinerilor un grad crescut de conștientizare a importanței proiectului european. O altă componentă

importantă este dată de identitatea europeană, care „în ultimele decenii două conștepte au fost și sunt vehiculate, cu atât mai mult cu cât UE se află în plin proces de extindere spre estul continentului: valori europene și identitate europeană”²⁵ fapt care scoate în evidență și importanța identificării modului în care tinerii se raportează la identitatea europeană, iar „identitatea europeană este mai degrabă un proces în desfășurare, contextualizat și prezentând dinamici diferite în funcție de unghiul de raportare”²⁶ în acest context, identitatea europeană fiind foarte importantă pentru aflarea modului în care se raportează tinerii la Uniunea Europeană.

Interpretarea datelor. Chestionar. Obiectivul principal al prezentei cercetări este cel al evidențierii și al identificării modului în care studenții percep Uniunea Europeană. Literatura de specialitate ne semnalează faptul că tinerii, în majoritatea lor, apreciază Uniunea Europeană, doar că diferitele provocări prin care a trecut i-au făcut pe tineri să își reducă gradul de încredere cu privire la viitorul Uniunii Europene, fapt confirmat de altfel și din aplicarea chestionarelor. Întrebați despre direcția în care merge Uniunea Europeană în prezent, respondenții au răspuns că Uniunea Europeană merge într-o direcție „bună” în proporție de 36,3%, iar în proporție de 40,3% aceștia au răspuns că merge într-o direcție „nici bună, nici rea”. Acest fapt ne scoate în evidență modul în care tinerii privesc direcția spre care se îndreaptă Uniunea Europeană, fapt care e certificat de rezultatele chestionarului. Percepția despre direcția în care merge Uniunea Europeană

23 Șimandan Matei, Timar Bălaș Dana „Cultura politică a tinerilor în procesul integrării României în Uniunea Europeană”, Revista Științifică a Universității de stat din Moldova”, 2007, nr. 6, Studia Universitatis, seria Științe sociale, p. 276 (http://studia-amsu.eu/wp-content/uploads/39_271-276-p.pdf) accesat în 23.10.2019.

24 Glăveanu, Vlad-Petre „Românii și statutul de cetățean european: apartenențe identitare și reprezentări stereotipe ale bucureștenilor”, 2007, Psihologia socială, ROMÂNII ȘI STATUTUL DE CETĂȚEAN EUROPEAN: APARTENENȚE IDENTITARE..., p. 73.

25 Ibidem., p. 73.

26 Ibidem., p. 73.

nu este foarte optimistă în viziunea acestora, dar totuși fiind o perspectivă realistă.

Întrebați despre cât de important este în opinia lor, rolul pe care îl are Uniunea Europeană în viitorul tinerilor din România, respondenții au răspuns în proporție de 37,8% ca fiind foarte important. În proporție de 34,3% respondenții au răspuns că în opinia acestora, deciziile Uniunii Europene influențează mult viața de zi cu zi a tinerilor. Întrebați dacă se consideră cetățeni europeni, respondenții au răspuns afirmativ în proporție de 90,5%. Întrebați despre gradul de încredere pe care îl au în Uniunea Europeană, respondenții în proporție de 54,2% aceștia au ales răspunsul „multă” încredere. Întrebați dacă consideră ca fiind un lucru benefic faptul că România face parte din Uniunea Europeană, în proporție de 88,1% aceștia au răspuns „da”. Întrebați cât de benefic consideră că a fost faptul că România aderat la Uniunea Europeană, în proporție de 48,8% aceștia au răspuns „foarte mult”. Întrebați dacă consideră că România ar trebui să părăsească Uniunea Europeană, respondenții au răspuns negativ în proporție de 90,5%. Întrebați dacă consideră că fondurile europene sunt benefice pentru România, în proporție de 91,5% aceștia au răspuns „da”. Întrebați dacă consideră că România a avut mai multe avantaje de când este membră a Uniunii Europene, respondenții au răspuns „da” în proporție de 87,1%. Întrebați dacă consideră că tinerii din România au mai multe avantaje prin faptul că România este membră a Uniunii Europene, în proporție de 92,5% au răspuns „da”. Întrebați dacă consideră că tinerii din România sunt conștienți de avantajele pe care le au prin faptul că România este membră a Uniunii Europene, în proporție de 56,7% au răspuns „nu”, în proporție de 26,9% au răspuns „da”. Întrebați cât de des urmăresc știri care au ca temă principală Uniunea Europeană, respondenții au răspuns „în fi-

ecare zi” în proporție de 8,9%, în proporție de 21,4% au răspuns „de câteva ori pe săptămână”, în proporție de 31,3% au răspuns „pe câteva ori pe lună”, în proporție de 12,9% au răspuns „o dată pe lună”, în proporție de 15,4% au răspuns „de câteva ori pe an”, în proporție de 8% au răspuns „deloc”. Întrebați cât de mult consideră că s-ar schimba viața lor dacă România nu ar mai face parte din Uniunea Europeană, în proporție de 44,8% au răspuns „mult”, în proporție de 27,4% au răspuns „foarte mult”, iar în proporție de 16,9% consideră că nu s-ar schimba foarte mult. Întrebați dacă sunt interesați de viitorul Uniunii Europene, respondenții au răspuns „da” în proporție de 87,6%. Întrebați în ce măsură sunt interesați de viitorul Uniunii Europene, respondenții au răspuns „mult” în proporție de 45,3%, în proporție de 22,4% au răspuns „foarte mult”, iar în proporție de 22,4% au răspuns „nici mult, nici puțin”. Întrebați dacă discută cu familia, prietenii despre Uniunea Europeană, respondenții au răspuns „da” în proporție de 59,7% iar 35,8% au răspuns „nu”. Întrebați cât de des discută cu prietenii, familia despre Uniunea Europeană, în proporție de 27,9% au răspuns „destul de des”, în proporție de 38,8% au răspuns „rar”, iar în proporție de 19,9% au răspuns „foarte rar”. Întrebați dacă consideră că deciziile Uniunii Europene le influențează viața într-un mod major, în proporție de 64,2% au răspuns „da”. Întrebați dacă consideră că pe viitor Uniunea Europeană o să se confrunte cu mai multe probleme, în proporție de 72,1% au răspuns „da”. Întrebați dacă au participat la proiecte privind Uniunea Europeană, în proporție de 37,8% au răspuns „da”. Întrebați dacă citesc articole, reviste despre Uniunea Europeană, respondenții au răspuns „da” în proporție de 62,7%. Întrebați despre evoluția Uniunii Europene în următorii 5 ani, în proporție de 51,2% au răspuns „bună”, în proporție de 19,9% ca fiind „puțin bună”, iar în proporție de 8,5% ca

fiind „foarte bună”.  ntrebaţi de unde îşi iau informaţiile despre Uniunea Europeană, respondenţii au răspuns că de la televizor, internet, site-uri sau radio.  ntrebaţi c t de informaţi sunt despre Uniunea Europeană, aceştia au răspuns în proporţie de 53,7 că sunt „destul de informaţi”, în proporţie de 34,8% ca fiind „puţin informaţi”.  ntrebaţi ce imagine au despre Uniunea Europeană, respondenţii au răspuns în proporţie de 64,5% că au o imagine bună.

Interpretarea datelor. Focus-grup.

Focus-grupul a fost aplicat pe 5 studenţi, cu v rsta cuprinsă între 20-25 de ani, de la nivel licenţă şi master, de la Universitatea Babeş-Bolyai.  n urma aplicării acestei metode, s-a creat o imagine mult mai clară legată de percepţia tinerilor asupra Uniunii Europene, prin identificarea răspunsurilor care au confirmat şi rezultatele obţinute în urma aplicării chestionarului online.  ntrebaţi ce p rerere au despre Uniunea Europeană, ce cred aceştia despre Uniunea Europeană, participanţii au oferit răspunsuri care au oferit similarităţi cu răspunsurile colectate în urma aplicării chestionarului online.  n urma acestei întrebări, percepţia participanţilor s-a dovedit a fi una pozitivă, prin faptul că răspunsurile au varianta „Uniunea Europeană este un mecanism funcţional al ţărilor membre”, fapt care a surprins funcţionalitatea proiectului european şi totodată e surprinsă sintagma „putere economică a Europei” fapt care surprinde şi aspectele economice ale proiectului european. Alt răspuns a subliniat importanţa Uniunii Europene ca fiind „siguranţa unor democraţii funcţionale” aspect care surprinde şi elementul democraţiei adus în discuţie, de asemenea fiind amintită ca fiind „garanţia unei dezvoltări economice durabile”.  n acest sens, s-a identificat o imagine bună asupra Uniunii Europene „am o p rerere bună despre Uniunea Europeană”, fapt dovedit şi prin afirmaţia „România are foarte multe beneficii ca fiind membră a Uniunii

Europene”. De asemenea alt răspuns care pune în valoare avantajele Uniunii Europene este şi „cred că este un mecanism foarte bun de cooperare internaţional ”. Totodată, importanţa unităţii este dată şi de următorul răspuns „actor care se focusează pe numitorul comun al statelor membre” şi este menţionată o primă îngrijorare şi anume „ n următorii ani, Uniunea Europeană va trebui să îşi pună problema păstrării acestei Uniuni cu care ea a pornit la drum”.

Următoarea întrebarea a vizat avantajul de a face parte din Uniunea Europeană. Răspunsurile au întărit şi mai mult rezultatele obţinute în urma aplicării chestionarului online, primul participant spun nd „da, sigur, este un avantaj şi beneficiile le resimţim mai ales noi, în calitate de studenţi, care avem programe educaţionale mai dezvoltate”, fapt care confirmă şi rezultatele obţinute în urma aplicării chestionarului care scot în evidenţă percepţia pozitivă a tinerilor, în special în zona educaţiei şi a programelor benefice pentru tineri. Un alt răspuns care confirmă această idee este şi „România, ca parte a Uniunii Europene, beneficiază se o serie de ajutoare financiare venite sub forma fondurilor europene, care contribuie la dezvoltarea României”, fapt care confirmă rezultatele obţinute în urma chestionarului. De asemenea, avantajele pe care România le are în percepţia acestora sunt date şi din următorul răspuns „România are avantaje, fiind în Uniunea Europeană, vorbim despre fondurile europene la care avem acces şi mai ales acum cu pandemia de Covid-19 beneficiem de un mecanism de ajutor”. Este de remarcat faptul că elementul comun al avantajelor este dat de fondurile europene, fapt accentuat şi prin răspunsul următor „primul lucru care ne vine în minte sunt fondurile europene, care contribuie foarte mult, deşi nu sunt destul de mult accesate. Sunt beneficii pentru tineri, pentru studenţi, pe care nu neapărat le observăm”. Următorul partici-

pant a răspuns „importanța majoră pe care o are Uniunea Europeană în consolidarea democrației în România”.

Următoarea întrebare a vizat opinia acestora cu privire la avantajele și dezavantajele pe care tinerii le au prin faptul că România este membră a Uniunii Europene. În acest sens, răspunsurile sunt foarte similare cu cele rezultate în urma aplicării chestionarului, fapt dovedit și prin aplicarea focus-grupului, răspunsul fiind „România reușește să acapareze treptat din această influență occidentală, iar în rândul tinerilor se simte acest aspect deoarece a reușit să primească această influență pozitivă, atât în mentalitatea colectivă a tinerilor cât și prin aceste programe pentru studenți”. Un alt răspuns subliniază că „totodată, un dezavantaj și în același timp și un avantaj, ar fi libera circulație a persoanelor, dat fiind faptul că, în România, de cele mai multe ori, tinerii aleg să plece în străinătate, într-un loc mai bun”, fapt care ne scoate în evidență și mai mult importanța componentei financiare atunci când este vorba de Uniunea Europeană. Un alt răspuns surprinde că „pentru studenți poate fi un avantaj programul Erasmus+ și avantajele economice desigur”. Un alt răspuns care conturează avantajele pentru studenți este și „programul Erasmus+, proiecte de solidaritate prin care poți să participi ca schimb de experiență și suportul pentru tineri pe care Uniunea Europeană îl acordă tinerilor care vor să își deschidă anumite afaceri, startup-uri”. Un alt avantaj este reprezentat de „acele stagii pe care le regăsim în instituțiile Uniunii Europene și dezavantaje, depinde de cine privește”.

Următoarea întrebare este legată de încrederea în instituțiile europene și în instituțiile din România, iar acest fapt ne conturează că gradul de încredere diferă, prin faptul că un participant afirmă că „la nivel de încredere, percepția tinerilor, a studenților, este aceea de a avea încrede-

re în ceea ce ne oferă alte state, dar este important să avem încredere și în mecanismele din țara noastră, încrederea este de ambele părți”. Un alt element comun este dat de următorul răspuns „sunt foarte importante interesele naționale, la nivelul Uniunii Europene se iau în vedere interesele tuturor statelor”. Un alt răspuns ne conturează că „în momentul de față am mai multă încredere în instituțiile europene decât în cele din România”. Alt răspuns vizează „și eu am mai multă încredere în instituțiile europene decât în cele din România”. „aș putea spune că am mai multă încredere în instituțiile Uniunii Europene”.

Următoarea întrebare a vizat părerea acestora despre modul în care s-ar schimba viața tinerilor români dacă România nu ar mai face parte din Uniunea Europeană. „resimțim anumite aspecte, avantaje sau dezavantaje, de pe urma aderării la Uniunea Europeană, viața tinerilor este în mod indirect influențată de Uniunea Europeană, iar dacă România nu ar mai face parte din UE multe lucruri s-ar schimba, iar dacă e în bine sau în rău, depinde de mentalitate”. „dincolo de beneficiile economice, Uniunea Europeană poate fi considerată o structură de securitate, chiar dacă am avea o democrație funcțională și economic am fi foarte bine, se pune problema securității, ori Uniunea Europeană este o garanție inclusiv de securitate, cel puțin pentru România fiind poziția geopolitică și geostrategică”. „da, cred ca tinerii ar avea foarte multe de pierdut, începând de la libera circulație, accesul la locurile de muncă din străinătate”, „ar fi pierdute avantajele”, „noi, spre deosebire de Marea Britanie, care a declarat că dorește să iasă din Uniunea Europeană, iar noi nu ne putem compara din niciun punct de vedere și ar fi trist să existe asemenea inițiative, deci clar am avea de pierdut”.

Următoarea întrebare a vizat percepția acestora despre problemele cu care o să se confrunte Uniunea Europeană pe viitor, iar

În acest sens, descoperim care ar fi în viziunea participanților cele mai stringente probleme cu care s-ar putea confrunta Uniunea Europeană pe viitor. În acest sens, un prim răspuns este „cred că lucrurile la nivel general vor cunoaște o îmbunătățire”. „principala amenințare la adresa Uniunii Europene cred că este războiul hibrid al Federației Ruse, care trece dincolo de ceea ce cunoaștem, războiul hibrid vine pe narative discursive, inclusiv legate de religie, care, cel puțin în cazul României sunt foarte periculoase și creșterea discursurilor populiste”. „o problemă ar putea fi euroscepticismul, care s-ar putea să crească la nivel european în anii următori” „creșterea discursului populist și eurosceptic sau dorința unor state de a ieși din UE, terorismul” „euroscepticismul, problema schimbărilor climatice”

Următoarea întrebare este referitoare la modul în care participanții se consideră cetățeni europeni „personal, da, mă consider cetățean european, mai ales prin implicarea mea, mă informez cu privire la Uniunea Europeană” fapt care ne scoate în evidență rolul semnificativ pe care îl are implicarea și informarea tinerilor cu privire la Uniunea Europeană. „da”, „da”, „da, prin faptul că am participat la proiecte europene, urmăresc pe social media diferite instituții ale UE” „da”.

Ultima întrebare a fost referitoare la modul în care aceștia îi consideră pe tineri ca fiind neinteresați de ceea ce se întâmplă în Uniunea Europeană, fapt dovedit prin răspunsul „din păcate da, avem această lipsă de interes” care ne scoate în evidență tendința critică la adresa tinerilor cu privire la lipsa de informare a acestora. Totuși, neinteresul este văzut prin prisma unui participant ca fiind prezent și la nivelul informațiilor naționale, dar și a informațiilor despre Uniunea Europeană „din păcate, în opinia mea, tinerii din România nu sunt interesați nici măcar de ceea ce se întâmplă în cartierul lor, din propriile impresii și

discuții cu colegi, prieteni, tinerii din România trăiesc într-o bulă și atunci nimic altceva nu contează, nu cred că tinerii din România sunt suficienți de informați cu privire la UE” fapt care ne certifică modul în care discuțiile cu prietenii contribuie la conturarea acestei imagini despre tinerii români care au un dezinteres pregnant cu privire la informațiile legate de Uniunea Europeană. „cred că tinerii nu conștientizează că tinerii conștientizează importanța UE” „cred că marea majoritate nu e interesată de ceea ce se întâmplă la nivelul Uniunii Europene” „în mintea lor sunt noțiuni foarte abstracte”.

Concluzii. Rezultatele cercetării de față au arătat modul în care tinerii percep Uniunea Europeană și modul în care percep viitorul acesteia. În urma aplicării chestionarului, s-a constatat gradul de încredere pe care tinerii îl au în Uniunea Europeană, acesta fiind destul de ridicat, dar cu anumite reticențe, datorate și provocărilor cu care s-a confruntat Uniunea Europeană de-a lungul existenței sale. Totuși, în ciuda tuturor provocărilor cu care s-a confruntat Uniunea Europeană, aceasta se bucură de o încredere ridicată în rândul studenților români, fapt care confirmă și dorința acestora de a se perpetua acest proiect european. De asemenea, în urma aplicării chestionarului, s-a conturat și modul în care studenții percep direcția înspre care se îndreaptă Uniunea Europeană, ca fiind una bună, dar perspectiva fiind una destul de rezervată în viziunea acestora, fapt care confirmă încrederea pe care aceștia o au în Uniunea Europeană, dar aceasta regăsindu-se la un nivel mediu, din cauza incertitudinilor referitoare la Uniunea Europeană. Cert este că, în ciuda tuturor provocărilor cu care se confruntă Uniunea Europeană, studenții sunt conștienți de importanța și rolul ei în viața de zi cu zi a tinerilor, confirmând totodată rolul major pe care Uniunea Europeană îl are în viața acestora. În acest sens, tinerii sunt conștienți de influența majoră Uni-

nii Europene și a modului în care deciziile luate la nivel european influențează viața tinerilor. Un alt aspect foarte important care întărește încrederea tinerilor în Uniunea Europeană este și faptul că în urma aplicării chestionarului s-a validat faptul că tinerii se consideră într-o proporție majoră ca fiind cetățeni europeni, fapt care amplifică gradul de încredere în Uniunea Europeană. De asemenea, rezultatele cercetării scot în evidență și modul în care tinerii apreciază apartenența României la Uniunea Europeană ca fiind foarte benefică, fapt care dovedește că se conturează o perspectivă și o percepție pozitivă în rândul tinerilor cu privire la Uniunea Europeană și cu privire la apartenența României la acest proiect european. Tendința pozitivă cu privire la existența Uniunii Europene și a apartenenței României la Uniunea Europeană este concretizată și în urma aplicării chestionarului, care a confirmat faptul că studenții, nu își doresc și nu apreciază ca fiind pozitiv ca România să părăsească Uniunea Europeană. Un alt aspect foarte important în modul de apreciere al tinerilor referitor la Uniunea Europeană este și datorat existenței fondurilor europene, ca fiind considerate de către tineri ca fiind benefice pentru România. În acest caz, existând acest avantaj al fondurilor europene pentru dezvoltarea României, gradul de încredere este ridicat și percepția tinerilor despre Uniunea Europeană este una foarte pozitivă, aceste fonduri europene contribuind la conturarea unei percepții optimiste în rândul tinerilor români. O altă componentă a conturării unei percepții pozitive a studenților referitor la Uniunea Europeană și la gradul de încredere ridicat al acestora, este generat și de avantajele pe care România le are de când a aderat la Uniunea Europeană în 2007. În acest sens, avantajele de care beneficiază România contribuie la creșterea gradului de încredere al tinerilor în Uniunea Europeană și în conturarea unei

percepții pozitive despre aceasta. Auto-mat și implicit, prin faptul că România beneficiază de diferite avantaje, în viziunea tinerilor, și tinerii sunt cei care beneficiază de diferite avantaje, fapt care contribuie la dezvoltarea unei percepții pozitive despre Uniunea Europeană și în conturarea unei imagini benefice și pozitive despre UE. În acest context, în care respondenții au o percepție pozitivă asupra avantajelor pe care România le are în urma aderării la Uniunea Europeană, aceștia consideră într-un procent ridicat că tinerii în general nu sunt conștienți de avantajele pe care aceștia le au prin apartenența României la Uniunea Europeană. Este foarte important de menționat faptul că respondenții apreciază și conștientizează avantajele pe care le au tinerii prin faptul că România face parte din Uniunea Europeană, dar în urma răspunsurilor, aceștia consideră că tinerii nu sunt de fapt conștienți de avantajele pe care le au prin apartenența României la Uniunea Europeană. Totodată, dacă respondenții chestionarului, citesc/urmăresc știri despre Uniunea Europeană, în urma aplicării chestionarului s-a constatat că aceștia urmăresc/citesc odată sau de mai multe ori pe lună, conform răspunsurilor, fapt care indică o tendință de informare a tinerilor cu privire la noutățile legate de Uniunea Europeană, aceștia neinformându-se zilnic, dar fiind conectați la realitățile și la noutățile și informațiile despre Uniunea Europeană. Totodată, respondenții consideră că viața lor s-ar schimba foarte mult dacă România nu ar mai face parte din Uniunea Europeană, fapt care ne demonstrează încrederea și conștientizarea acestora a rolului major pe care îl are Uniunea Europeană dar și a avantajelor pe care le are România din aderarea la Uniunea Europeană, fapt care consolidează încrederea acestora și la consolidarea imaginii pozitive despre Uniunea Europeană. În urma aplicării chestionarului, se scoate în evidență faptul că tinerii sunt interesați

de viitorul Uniunii Europene, fapt certificat  i prin faptul că aceştia sunt conştienţi de avantajele pe care le aduce Uniunea Europeană dar  i prin faptul că aceştia se informează despre Uniunea Europeană, arăt nd că într-o proporţie ridicată respondenţii sunt interesaţi de viitorul Uniunii Europene. De asemenea, în urma aplicării chestionarului, respondenţii au declarat că povestesc cu prietenii sau familia despre Uniunea Europeană, dar nu într-un procent foarte ridicat, fapt care indică o anumită reţinere pe marginea discuţiilor acestui subiect, care de multe ori poate fi sensibil sau poate solicita anumite informaţii de specialitate. Totodată, respondenţii consideră că Uniunea Europeană le influenţează viaţa într-un mod major, fapt care scoate în evidenţă gradul de conştientizare la acestora, dar  i

o recunoaştere a faptului că în opinia acestora, Uniunea Europeană o să se confrunte cu mai multe probleme pe viitor. De asemenea, un alt element foarte important în conturarea percepţiei tinerilor despre Uniunea Europeană este dat de participarea acestora la conferinţe, proiecte care au ca temă principală Uniunea Europeană deoarece această participare activă contribuie la creşterea gradului de încredere a tinerilor în Uniunea Europeană. Totodată, în urma realizării focus-grupului, rezultatele obţinute au confirmat rezultatele obţinute în urma aplicării chestionarului online. Se identifică faptul că tinerii au o percepţie pozitivă asupra Uniunii Europene  i că aceştia conştientizează avantajele pe care România le are prin apartenenţa la Uniunea Europeană.

BIBLIOGRAFIE

1. Jigl u, George „ tim despre ce vorbim? O perspectivă teoretică asupra populismului”,  tiinţe politice, 2010.
2. Anghel , Remus Gabriel, Horvath, Istvan „Sociologia migraţiei. Teorii  i studii de caz rom neşti ”, Ed. Polirom, Iaşi, 2009.
3. Gl veanu, Vlad-Petre „ Românii  i statutul de cetăţean european: apartenenţe identitare  i reprezentări stereotipe ale bucureştenilor”, Psihologia socială, românii  i statutul de cetăţean european: apartenenţe identitare...,2007.
4. Hinţa, Emilian, Călin „ Cum se construieşte profilul strategic al unei comunităţi”, Revista Transilvană de  tiinţe Administrative, 2 (37), 2015.
5. Păun, Adrian, Ciprian, Păun, Nicolae „Istoria construcţiei europene. De la Tratatul de la Roma la Tratatul de la Nisa”, vol. 1, Ed. Fundaţiei pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2010.
6. Rifkin, Jeremy „Visul European. Despre cum pe tăcute, Europa va pune în umbră „visul american”, trad. de Dan Golopeniţa, Ed. Polirom, Iaşi, 2006.
7. Ciceo, Georgiana, Păun Ciprian Adrian, Păun Nicolae „Europa unită, europa noastră”, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003.
8. Puşcaş, Vasile „Uniunea Europeană. State-Pieţe-Cetăţeni”, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2011.
9. Sidjanski Dusan „Viitorul Federalist al Europei. Comunitatea Europeană de la origini la Tratatul de la Lisabona”, trad. de Daniela P pan  i Raluca Brad, Ed. Polirom, Iaşi, 2010.
10. Platon Alexandru Forin „Corpul politic în cultura europeană. Din evul mediu p n  în epoca modernă”, Ed. Polirom, Iaşi, 2010.
11. Puşcaş, Vasile „Europa în criză”, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2011.
12. Varela, Diego „Guvernarea Uniunii Europene”, Ed. Institutul European, Iaşi, 2008.
13. Tătar, Octavian „Europa de la antichitate de la renaştere”, ed. Mega, Cluj-Napoca, 2009.

14. Ed. Flore Pop, Sergiu, Gherghina „Uniunea Europeană după 50 de ani. Între entuziasmul extinderii și aprofundarea integrării”, ed. Argument, Cluj-Napoca.

15. Șimandan Matei, Timar Bălaș Dana „Cultura politică a tinerilor în procesul integrării României în Uniunea Europeană”, Revista Științifică a Universității de stat din Moldova”, 2007, nr. 6, Studia Universitatis, seria Științe sociale.

Prezentat: 5 noiembrie 2020.

E-mail: flavia_ale.aprilie30@yahoo.com